

572
1960

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԻԿԱՆ
ՉԻՆՈՒՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԵՐԱՆԻ

Կարգը, օրվա ծախքը,
ընկերը, սպիտակ ծախքը,
և քիչ քիչ խնայողությամբ
կանխարժեքը

№ 2

Հանրակրթության մասին հոդվածները, որոնք հրատարակվում են
«ՀԵՐԱՆԻ»-ում, պատկանում են Հայաստանի Կոմկուլտի
հրատարակչության խմբակին

1960

საქონი საქონელის
29 წლისა

სათებურელო

მეფარს, მეფარს, საქონელყო,
შენი კოტე მაშინი,
შისტევი ეხვეხვი
და ფრთხიანი ზისანი.
მეფარს შენი ლურჯი ცა და
ოქროსფერა ვლები,
წიხს მეფარს ეყვება და
ცაზე დახარტელები.
მეფარს შენი ვახსები,
წინაოები აქარი,
შენი ზეთი თუ სეაფელით
აბა, ვინ არ დაქვარა!
მეფარს შენი სოფელი და
ქაღები ასლი,
შობიქით ვახსევერა
და ხახვსი მიღლი.
საქონელყო, მეფარს შენი
ფაქევილი ჭადანი,
შენი შველი, შენი ხელი,
შენი კოტე მაშინი!

1. შავიფერი

ტკბილი ჩეი

1. შავიფერი

მან წყნა საყლოწყო ერთი წლი-
საც არ იყო შარბოლი, მგეე ტატიდან
ჩამოყვედი, მაგრამ ცხოვრება შინს
ქარდა ბეჭი დაბრაკ-არხანი არ მუ-
შაობდა, მატარებლები იშვიათად და-
დიოდა, ორბელსელები და ვაგონები

საბავი 1. შავიფერი

საქმარის არ იყო შინგეში ცოდატერი
ცოტე გამოქობილი ვახსიდა.
იმ ვაგონებულ დროს უფელი ქე-
თიდან აკოხნავდა ზღბის ღვინის ზოგი
შოსკეში ასეული კოლომბეტის სოშო-
რადან წამოდიოდა ფხვით, ოღონდაც
ღვინის შეხვედროდა.

ერთდელ უკანონიდან წიფელი ასო
შისი პოღეების შეაფურები და კომბ-
არბი ეწვეოებენ ღვინის და იარაღი საბო-
პო!

— სმ მებრბოლზე ერთი შაშანი მო-
დის, ვახხვსი ძალიან ცოტე ვეჭეს, ას-
ერთი კაცს ორი სეაგნე ჩას ვეფოე სა-
ხბოლუვლად!

ღვინის გელისეირით მოქმენი მო-
სეუბრებს, ზლოკოტეში ჩადეს სა-
წერა, მტრ სტუქსების ტრანსკედი შე-
თეაღებო. რაცა მათ ეველუფერი მო-
სეგნეს, ღვინის თქვა:

— იარაღის მაგარი ვეჭი კოტეს არ
ვაქვანია, მიტომ ძალიან ცოტეს მო-
ვეცეთ ერთი ეს მოხარით, ამანავებო,
ვეჭი წიფელიამივლის აცეია ქალიშვილი
და შინსაქოვი ტრანსკედი!

შეთაფებს ასეი შეკითხვას არ მოე-
ლომენ და დაბეჭდები დუბლენ.

— რატომ დუბლენო?

— აცეით, ამანავო ღვინი, და ძალ-
ზე ხეჭრისა.

— მამ ტრანსკეტის რატომ არ ით-
ხოეთ?

— უტრანსკეტოდ რაოკომე ვეჭ-
ლებო, მაგრამ რაცა ვარისკეს შაშანი
არა აქეს, ხოლო პოღეს—ხარბახანი,
თ, მანის კი მწელია შობოდა.

— თუ უშეჩს იმეგს წე დაკოფევი,
ცოტეაღებ იარაღსა მოკეში და ტრ-
ანსკეტესა.

შეღვე ღვინის სტუქსებს გამოქო-
ბის, რაგორ ცხოვრობენ ველებო, რა-
გორ მატარებლებს იმ მიწებს, მესამეღვ-
ენს რომ წამოეფაფევიო, სუბნარი დე-
მანს ვაჭრებდა. დამწეოდობების
ვლამიერ ილიას ძემ გელისევეტერი
თქვა:

— სომეგებთან მოკეწეველით ხარბ-
ამანავებო, მაგრამ, სმწეხაროდ, შე-
ჩი არა მაჭეს.

შეთაფებსმა ვაკეაქვებთან შეღვეს
პროლეტარული იდეოლოკის მფლავს-
იწვეს არც დევეტებინათ, მაგრამ ღვინი
ხომ ტყუილს არ იტყოდა, აღბოთ, შარ-
ბოლს არ იყო მოსკეში შეჭარი.

ერთ ხანს ყველა ღუმდა. მერე ერთ-მა კომისარმა სავლელ ჩანთა გახსნა, იქიდან სუფთა ჩეარში გამოკრული ორი ნატეხი შაქარი ამოიღო და ლენინს გაუწოდა:

— ვლადიმერ ილიას ძვე, პატარაობიდანვე ჩაი არ დამიღვევია, არ მიყვარს ტკბილი. აი, ჩემი ულუფა ინებეთ.

ლენინმა უყოყმანოდ მიიღო საჩუქარი და ღიმილით ჩაილაპარაკა:

— თქვენ, როგორც ჩანს, არა გიქირთ რა, გეთაყვა.—მერე მდივანი გამოიძახა. სტუმრებს ძალიან გაუკვირდათ, რატომ დასჭირდა სასწრაფოდ მდივანიო.

მაგრამ მალე ყველაფერი გამოირკვა.

— ცეცხლფარეშის ბავშვები კვლავ ავად არიან?—ჭკითხა ლენინმა.

— ცოტათი მოიხდეს, ვლადიმერ ილიას ძვე, მაგრამ ფეხზე მაინც ვერ წამოდგნენ.

— აი, ეს ორი ნატეხი შაქარი მიუტანეთ, გეთაყვა, და უთხარით, რომ ჩემი სტუმრების საჩუქარია.—შემდეგ იმ კომისარს მიუბრუნდა, რომელმაც შაქარი აჩუქა:—თქვენ კი უნდა დაგვეხმაროთ, რომ მუშები სურსათით მოვამარაგოთ. ალბათ, იცით, მუშებს ახლა დღეში მხოლოდ ას გრამ პურს ვაძლევთ.

— მე ვერ შევძლებ, ვლადიმერ ილიას ძვე.

— შესძლებთ, უთუოდ შესძლებთ. აი, ჩახვალთ ვოლგისპირეთში. იქაური გლეხები ჩემი თანამემამულეებია, თანაც მეტად გულითადი ადამიანები. სთხოვეთ გლეხებს, სურსათით დაეხმარონ ქალაქს. უთხარით, რომ საბჭოთა ხელისუფლებას ვერავითარი ძალა ვერ შეგარყვეს და არც ვალში დარჩება მათ.

სახკომსაბჭოს მანდატით, რომელსაც ლენინი აწერდა ხელს, კომისარი ვოლგისპირეთის სოფლებში გაემგზავრა. იქ გლეხები შეკრიბა და უამბო მათ, თურა მძიმე მდგომარეობაში იყო ქალაქები.

სხედან ცხერისტყაპუქიანი გლეხები
კრებაზე, შინაურ თუთუნს აბოლებენ
და ეკითხებიან:

— ლენინი როგორ არის?

— სურსათი ხომ არ აკლია?

— მართალია, რომ ლენინი ცივ კა-
ბინეტში მუშაობს?

— ძალიან უჭირს ჩვენს ლენინს. სურ-
სათი ისე ცოტაა ქალაქებში, რომ თვი-
თონ ლენინიც კი უშაქრო ჩაის სვამს.
ხოლო როცა ორი ნატეხი შაქარი აჩუ-
ქეს, მან ავადმყოფ ბავშვებს ვაუგზავნა.

კომისრის ნათქვამმა ძალიან ააღელ-
ვა გლეხები. ისინი რიგ-რიგობით მივი-
დნენ მაგიდასთან:

— მე ერთ ტომარა ხორბალს ვავ-
გზავნი,—თქვა ერთმა მოხუცმა.

— ჩემგან ერთი საწყაო ცერცვი ჩას-
წერე.—უთხრა მეორემ, რომელსაც კურ-
დლის ბეწვის ქული ეხურა.

— მე კი ორ ტომარა სიმინდს გლავ-
ლევი,—განაცხადა ფარაჯიანმა გლეხმა.
ამგვარად, თითქმის ყველა გლეხმა
ვაიღო თავისი წილი სურსათი ქალაქში
ვასაგზავნად. ხალხი დაიშალა და მალე
შეპირებული სახე ტომრები მოიტანეს.

კომისართან რამდენიმე გლეხი მივი-
და. ქუდები მოიხადეს, თავმდაბლად მიე-
სალმნენ და ქალღმრთის ფურცელი გა-
დასცეს. პატარა წერილში გლეხები თხოვ-
დნენ ვლადიმერ ილიას ძეს, გაფრთხი-
ლებოდა თავის ჯანმრთელობას და მხო-
ლოდ შაქრიანი ჩაი დაეღია.

„ჩვენო ძვირფასო ილიას ძე, და-
ლიეთ ტკბილი ჩაი, დალიეთ, როგორც
გესიამოვნოთ, გინდ დაშაქრული, გინდ
კვინტით. ნუ გაუჭირვებთ, ჩვენ სამი ვა-
გონი შაქარი შევაგროვეთ“,—ეწერა წე-
რილში.

როდესაც ხორბლით დატვირთული
ფელონი ვოლგისპირეთიდან მოსკოვში
მოდირდა, მას მოაბეს შაქრით სავსე სა-
მი ვაგონიც, რომელიც გლეხებმა პირა-
დად ლენინს აჩუქეს.

მოსკოვში დაბრუნებული კომისარი
პირველ ყოვლისა კრემლში მივიდა და
ვლადიმერ ილიას ძეს გლეხების წერი-
ლი გადასცა. კითხულობდა ლენინი ამ
წერილს და ხალხის მხურვალე მხარდა-
ჭერით გახარებული იღიმებოდა. მოის-
მინა ვლადიმერ ილიას ძემ თავისი წარ-
გზავნილის ნაამბობი და, როგორც მა-
შინ, სასწრაფოდ გამოიძახა მდივანი. ახ-
ლა კი მიხვდა კომისარი, რატომ გამოი-
ძახა მდივანი, და არც შემცდარა. ლენინ-
მა განკარგულება გასცა, სამივე ვაგონი
შაქარი ბავშვებისათვის გადაეცათ. თა-
ვისთვის კვლავ ერთი ნატეხიც არ დაუ-
ტოვებია.

— შაქარი ბავშვებისათვის აუცილე-
ბელია!—თქვა ვლადიმერ ილიას ძემ.

აი, როგორ უყვარდა ლენინს ბავშვე-
ბი და როგორ ზრუნავდა მუდამ მათზე.

თარგმანი გ. ნაღარკიშვილისა

გაგი

6. ნაწილი

ზღაზე ლურჯი ტალღები
და ზღვისღარი წყარები
ზღაზე ზენი განმანათლებს
ჩვენი კრებულებს.

ზოგი ციყვი—ზღაში წვერი
ზოგი ძლიერ დღაღა
დღისით, ღამით განუწყვეტლივ
მოღაინ და მიღაინ.

ამწვეს და ღუზს ვაყვით
ჭრიალი და ჩახრახი
გული ვადის, ზღაში ქვემო
შაყალღებს ზღა ხაღბი.

ოჩი

1. ნაწილი

შესაშე კლასის მოსწავდეები სკოტ-
ჩალი წერისათვის ეწვევიოდნენ. ზოგი
კლასის თავმჯდომარე იტყობდა, ზოგი მდინარის
სიმბეჭებს ამოწმებდა. არადა, მერხზე ხა-
მოშდარაყო და ხანაში ვამაღლებით ერეს-
და სულთა ჩვეულებს.

— დამჩინა!—ტყა ზეტქამ, მერხი-
დან სწავლი წამოიტყა და ფერხების სი-
ლის უგამოფიქვლო კოსკოან წაიზინა.
არადა, დამღზე ასაშინა დიდო და
ერთი ჩვეული და სანი კასიო ხერხა ადო.
შეწვევას აძლი კლასის ყოფილი მოსწავდეა.—
ტყრო ღამაზე დამწერო, მაგრამ ჯიშუნი
შეტა ველო აღარ აღმოჩნდა.

ორი კასიოს კულისათვის ცედავ ზომ
არ დამწერი ზელო შიკოტან და დავებამტყრო!
და ზიტი ვაუტედავ დამწვედა კლასების
გროკას, სავდელდევლოდ შეკითხა ერთი
ცედა.

ამ დროს ზარე დამწერა.
საღვთისადა შეუდეს ამოღო წერას
ცდოლოდა ღამაზე დამწერა, მაგრამ კ-

კაპიკი

ნაწილი 2. ნაწილი

ღამი ხან წიღის ვადებრიდა ამის, ხან
შეუღბა.

— ჩოვირ დავუღბანა!—არხად ვად-
მობედა არაღლის ჩვეულის მერხის შეზომი-
და დამაბ.

— ფსიქონა კლასია, მუჯივებდა,—წი-
ლიღობდა არაღობდა. მერხ თავი ასწია და
დაათის უღბანა—ეტი, შეტყინას ორი კასიო
დამსკვდა... მასკებზე, თუ ვაქტეს!

დამაბ ვაქტეს ვადამობრუნა და არა-
ღლის ზეღზე სწორედ ორკასიოკანს ამოყო-
ლა.

— შეიძლება ცედა ხნო კლასიდან ვა-
კოდე!—მოხლოდნულად უღბანა არაღობდა
მამწველებს.

მამწველებსა მოსწავდის ხნაში მუ-
დაჩა იტყობდა და სენა დამაბ.

არაღობდა სრიალი ვამახანს დავებამტყრო,
კოსკოან შიკოდა, ორკასიოკანი ხერხა ველო-
ზე დამსკვდა და კამობრუნდა.

კლასმა წერას დამწერო და ასოებს ჩა-
წერწერა.

ცაპვი

2. ნაწილი

გოღის დავუკრებ, გავებებებ, ოთხ
ვადელებს ვამოღებამბა,
რის კობებზე ჩამოვდები,
ავიფოტბს ტოლებს ოთხა.

გოღის ხნაზე ხაღვითხებ
თენი ზღა და იტყობ შიკოდა,
შისტირინან კი შარიშუქით
ტყინა ვერკრებენ სიმბეჭებს.

ზაზას გაგომცანა

— ადგი შიკოტის ავტოლო—
დამსკვდა შიკოდა.
— შარიღი ზარ, ზაზას!—
მამაყ ამბობის ამბა.

გამოფიქვით ზედავ
ამყო ხაღვით სავსე
ფერი, ფერი ავტოლო
შისტირინან ვადებზე.

შაზას ვადებები:
— წიღებდა შიკოტის ავტოლო—
შას კი ცერხება,
შარ ვადებზე ჩატყობს.

ხოჭოები

ა. ულანიძე

ნახატი ზ. კოინიშვილისა

ე

რთ საფსუსს ლიანს მესობლად ცხოვრობდა ქალაქიდან ჩამოსული მხატვარი. მას ხშირად მოჰქონდა ტუიდან უვავილები, ფთვლები, მოჭევიდან სხვადასხვა ზეზლები, სოჭოები, ჭინძიები, ჭინჭელები და ისე ლამაზად ხატავდა მათ, გემოვნებოდათ, ქაღალდზე ცოცხლად მოაზნიათ.

ლია მღიერ გაიტაცა მხატვრის მუშაობაში. დედან შეამეინა სახატუი რეულები, ფერადი ფანქრები და შუგდვ სატვას. ისიც იმასვე ხატავდა, რასაც მესობელი მხატვარი. მისი შუგროვილი შუერები კი მთელ სახლს მოჰყინენ.

— ჭინჭელები თაფლსა და კარაქში ჩამერნენ, სოჭოები რბიში ჩაცვიოდნენ, — ჯავრობდა დედა, — თუ მოიუვანე, კიდევ უნდა მოუარო!

— ესენი მე არ მომიუვანია, ბაღიდან შექოსულან, — იმართლებდა თავს ლია.

ერთ დღეს ლიამ მინდორში ისეთი დიდორნი ლამაზი სოჭოები იპოვნა, რომლებიც სხვა დროს არ შეხვედრია. ჰანირისის კოლოფი აავსო, მინ მოიტანა და, დედას რომ არ დაენახა, სამხარეულოში სემო თაროსე დაშალა.

ღამით ლიანს ბამბურა კატა სამსარეულოში თავეებსე სანადიროდ შევიდა. ამ დროს იქ გადაშალული სოჭოები

კოლოფიდან ამოსვლას ლამობდნენ და ჩხაკუნობდნენ. ხმაურის გატონებაზე ბამბურამ ისეუბა ზედა თაროსე, იქიდან კოლოფიანად გადმოვარდა, დაეცა მანწინიან ქილას, მანწინიანი ქილა მოხვდა ღვინის დოქს, ღვინის დოქი — რძიან ქვას, ერთი სიტუკით, შეიქნა ერთი შტერევა და გრიალი.

ლიანს სოჭოებმა ტუვეობას თავი რომ დააღწიეს, სოგი მანწონს ეცა, სოგი რმეს, სოგი კარაქს. ბამბურა კატას ხომ ჰირდაზირ ბედი ეწია! ისე შიამღლა იატაკზე დაღურიდ რმესა და მანწონს, რომ გარეთ გამოსვლა დაეზარა.

— ლია, ეს რა გიქნია, ავი გითხარი, თუ მოვლა არ შეგიძლია, ადარ მოიუვანო-შეთიქი. ახლავე ადექი! — თაფლე დახდა დილით დედა.

ლია წამოდგა ლოგინიდან. გაბრახებულმა დედამ ისე დატუქსა, რომ გოტონა ატირა.

ბამბურა კატა სამსარეულოდან გამოვიდა, აცრემლებულ ლიანს ვაერდსე გაეხახუნა და მანწინიანი კუდი კაბაზე ჩამოუსვა.

ტირის ლია, ჩხაკის ბამბურა კატა, ჯავრობას ლიანს დედა და მხატვარი თაუნა ჰხრის:

— ხეში ბრალია, ჰატარა ლიამ

მსატკარობაში მე მომბაძა. მე შეგონი, ამ
დანამაუგლს გვანატოებთ.

დედა უხმოდ კაბრუნდა. ღია და ბაძ-
ბურა კი მსატკარმა წაიფუნა, მიუჯდა
მავიდან და ხატვას შეუღება. ჯერ დახატა
ბაძბურა კატა, შერე ცრემლიანი ღია,
ბოლოს სოჭოები ჩამოაშწორივა და ამით
დაამთავრა.

ეს აბბავი მალე ეველას მიავიწედა.
მსატკარი ერთი თვის შემდეგ წაყიდა
სოფლიდან.

მეორე წელს, როცა ღია უფრო წა-
მოიხარდა, დედამ ქალაქში ჩამოიფუნა.

ერთ დღეს მღაწიებს მიჰყუებოდნენ,
რადაც უნდა ევიდნათ.

— დედი, შესედე, ამ სკაბეზე ჩემი
სოჭოების სურათია გამოხატული, შარ-
შან რომ მსატკარმა დახატა, — წამოიძან
ღიაში, რომელიც მღაწიის ვიტრინაში
იჭვრიტებოდა.

დედა იმ სკაბეს დააკვირდა და
მართლაც იცნო სურათი, მსატკარმა რომ
დახატა.

— თბო, როგორც ეტობა, ის მსატ-
კარი ფაბრიკაში მუშაობს, სადაც ქსო-
ვილებს ქსოვენ. მიიტანა ალბათ ის ნახს-
ტიც და იქ ქსოვილზე გადატანინა, —
თქვა დედა.

— მივიდე, დედი, ჩვენი სოჭოები-
ნი კაბა, — შეესვეწა ღია.

ისინი შევიდნენ მღაწიაში და იუ-
ფეს კაბა, რომელზედაც ესატა ღია,
სოჭოები და ბაძბურა კატა.

ვახტანგი ზედ იმ გზის პირას ცხვირისა, სადაც ჰარხრით დატვირთული ავტომანქანები შაქრის ქარხნისაკენ განუწყვეტლივ მიქრიან.

როცა უფროსი და-ძმა სკოლაში წავა და ვახტანგი შინ მარტო დარჩება, გადმოდგება აივანზე და ჰარხრით სავსე მანქანებს დაუწყებს დათვლას:

— ერთი, ორი, სამი, ხუთი, შვიდი, — და მეტს ვეღარ ითვლის.

დღესაც აივნიდან ითვლიდა მანქანებს. უცებ დაინახა, რომ მანქანიდან ორი ცალი ჰარხალი ჩამოვარდა და იქვე, გზისპირას არხში ჩავარდა. ცოტა ხნის შემდეგ საიდანღაც ორი გოჭი გამოჩნდა და ჰარხალი სიამოვნებით ჩაახრამუნეს. ვახტანგს დაავიწყდა ავტომანქანების დათვა და ახლა მარტო იმას აკვირებოდა, ყველა მანქანიდან ცვივა თუ არა ჰარხალი. აღმოჩნდა, რომ სამი მანქანიდან ერთს მაინც ებნეოდა თითო-ორი, რადგან წვიმას გზაზე პატარა ორმო გაეკეთებინა და მანქანები გადისას ინჯღრეოდნენ.

ვახტანგი ჩამოვიდა, გოჭები გარეკა და ჰარხლის შეგროვებას შეუდგა.

მაღე იმდენი ჰარხალი დააგროვა, რომ ერთი კაცი ვერც კი წაიღებდა. ახლა რა ქნას, რა უყოს ამდენ ჰარხალს? ბოლოს გადაწყვიტა, ერთ-ერთ მანქანას გაეაჩერებ და შოფერს ვთხოვ, წაიღოს.

მაღე გრძელი მანქანაც გამოჩნდა. ბიჭუნა გზაზე გადაუდგა და ხელი აუწვია.

— რა გინდა, ბიჭიკო? — კაბინიდან გადმოსძახა შოფერმა.

— ძია, ჰარხალი მოვაგროვე და წაიღეთ...

შოფერმა ჰარხლის გროვას გადახედა, გაიღიმა და კაბინიდან გადმოვიდა. მაღე ჰარხალი ძარბაზე შეყარეს.

— ჰარხანაში ვერცხვი, ამ ჰარხლისაგან დამზადებული შაქარი შენ გამოვიგზავნი!.. — სიცილით მიაძახა შოფერმა ვახტანგს და ავტომანქანა ჰარხნისაკენ გააქრდა.

კოდლა

სის ჭიებს ებრძვის კოდლა,
ნიადავ მათი მტურია,
მას უხმარება ბრძოლაში
ოყოფი ნისკარტკრძელია.
ტუის დარბჯა კოდლა,
წვიმა, მზეა თუ დარია,
კოდლას ნუ ჰკლავთ, ბავშვებო,
ის სომ ტუის მეგობარია.

ქოჩორა

ბაჯუჯ, ქოჩორ-ნაცრისფერავ,
ჯუჯუ, ჯუჯუ, აქეთ, აქეთ!
მე საკენკი მოგიტანეთ,
მოდიო, მისი გემო ნახეთ.
აკენკეთ და გაიხარდეთ,
გაიხარეთ, გამახარეთ,
დაიჭირეთ ჭიადლა,
ნურსად წახვალთ ესოს გარეთ.
ბაჯუჯ, ქოჩორ-ნაცრისფერავ,
ჯუჯუ, ჯუჯუ, აქეთ, აქეთ!
მე საკენკი მოგიტანეთ,
მოდიო, მისი გემო ნახეთ!

ნახატები მ. კოინივილისა

ბუსქიდან ია აღერსით
ენძელას სვლაძს აძლევდა,
არ მოელოდა, თუ იკი
სუსსიან ზამთარს დასძლევდა.
ერთმანეთს ტუილად შესცინეს,
სვლაში უთხრეს კულითა,
ეგებებან დობილი
გაზაფხულს სიყვარულითა.

ჩვენი ძაღვი

ნახატები მ. მხარაძისა
გრაფიკული
ხელოვნება

მ. გოლჯავაძე

ერთი ჯამილან

მამამ სამი თვის ლეკვი მოიყვანა. მე და დათომ შორიდან დაუწყვეთ ყურება ლეკვს. ფისკო კი შიშით განზე გახტა და ბებოს კალთას მიაშურა. როცა ჯგუამ ჩვენს ბურთს გაჰკრა თათი, ფისკომ ვეღარ მოითმინა და ისიც ბურთს მიეტანა. თამაში გაჩაღდა.

მამა ლეკვისათვის რძის ფაფის მომზადებას შეუდგა, თან მე ვადმომხედდა:

— შემდეგ ლია მოუშაადებს ხოლმე! დათოც დაეხმარება!

ჯგუა იქვე ჰქვიანად ჩაცუცქდა, ფისკომ კი დაიქნავლა;

— მიაუ-მიაუ!.. ჩქარა, ძალიან მშობა! ლეკვა ჯერ წყნარად გადახვდა ფისკოს. ის მიიხტა არ გაჩერდა. მაშინ კი გაჯაერებულმა გაჰკრა თათი პატარა ცხვირზე: „თავი ნუ მოგვაბეზრეო“. სკუპ, — შესკუპდა სკამზე ფისკო, მერე მაგიდაზეც დააპირა, მაგრამ... ცაფ! — ჯგუა პირით კულში სწვდა და დაითრია...

აბა, მოდი და ნუ ჩამოხვალ!

მამამ გემრიელი ფაფით გაავსო ჯამი.

— თქლამ, თქლამ, თქლამ!... — ეს ჯგუაა.

— სლაპ, სლაპ, სლაპ!... — ეს კი ფისკოა. უყურეთ ამათ! ერთი ჯამიდან მიირთმევენ საქმელს.

გასეირნება

დღეს სასეირნოდ საღ წავიდეთ? — გადაწყვედა: მდინარეზე! მივლივართ მამა, მე, დათო, ჯგუა და ფისკო.

— აბა, ხელში აყვანა არავინ მომთხოვოს, ყველა ფეხით ვივლით! — თქვა მამამ და დათოს გადახვდა.

— ჯგუაც? — იკითხა დათომ, — პატარა რომ არის, არ დაიღლებ?

— დაიღლება და დაისვენებს. აბა, სიარულს როგორ უნდა მიეჩვიოს, თუ ხელით ვატარებთ?

აი დიდი შარავნაც.

— შუა გზაზე სირბილი არ შეიძლება, მანქანები მოძრაობს! — გავფაფრთხილა მამამ. ამიტომ გზის პირას გადავინაცვლეთ.

ჯგუა როცა დაღლას იგრძნობს, ჩაცუცქლებს; ჩვენც ვჩერდებით, ვისვენებთ, შემდეგ ისევ განვაგრძობთ გზას. აი, რა ჰქვიანია ჯგუა! ასე მდინარემდე ჩასვლა აღვილია.

პირველი შემთხვევაა, რომ დათო ხელში აყვანას არ ითხოვს. გასეირნებაც ამას ჰქვია!

მლინარეზი

— არ ვიბანავებ! — განცხადა დათომ. მეც ცოტა შეგკრთი, თუმცა წყალი ნაპირზე თხელია.

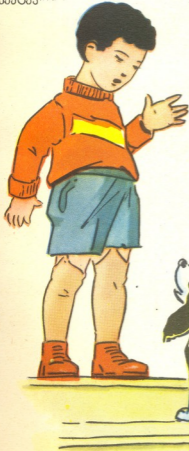
— როგორც ვსურდეთ! — მოგვიგო მამამ, მერე პატარა ნაფოტი აიღო და მლინარეში ისროლა. ჯეკა თვალის დახამამებაში მიპყვა ნაფოტს. მამამ ახლა სხვირსახოცი გადაადგო, ჯეკამ ისიც გამოიტანა.

ჯეკამ უნდა გვაჯობოს?..

ვიდრე ცურვას ვისწავლიდეთ, ჯერ-ჯერობით ნაპირზეც შეიძლება ქუქუმი-პალაობა. ფისკო შორიდან გვიყურებს მოწყენილი. ცურვა არ ენერხება, თუმცა გულს არ იტყვის: „ჯეკა ხეზე ხომ ვერ აღის, მე კი თუნდა ზედ კენწეროზე მოვქეცვიო“.

საქართველოს
შრომობიანობის

ღ ა რ ა ჯ ი

გუშინ დეიდა გვეტუმრა თავისი ვაჟი-შვილით, რომელსაც ვანიკო ჰქვია. ვანიკო ორი წლისა ძლივს იქნება. მამა, ბებო და დეიდა ლაპარაკში გავრთნენ, მე და დათო კი — თამაშში.

პირველად მამამ შეამჩნია, რომ ვანიკო ოთახში აღარ იყო. დავტრიალდით ყველა. ბებომ მაშინვე ტახტის ქვეშ დაუწყო ძებნა, თითქოს ბაწრის გორგალი დაჰკარგვიაო. დეიდამ ოთახები დაირბინა, მე და დათომ კარადაშიც კი შევიხედეთ. მარტო ფისკოს არ შეუწუხებია თავი: იწვა რბილ მუთაქაზე და თვალებს უღარდელად ჰუტავდა.

ის იყო გარეთ დავაბირეთ გასვლა, რომ ჯეკას ხმაე გაისმა:

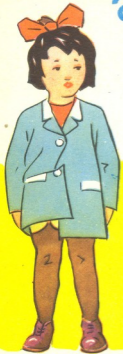
— მამ, მამ... აქ არისო!

გავხედეთ. პატარა ვანიკო კიბეზე იდგა. ეტყობა, გაპარვას აპირებდა ქუჩაში. ჯეკა კი წინ ედგა და არსად უშვებდა.

გოცურაკე

ლ. სპილია

ჩაგიმალე ტაღებში
უშიშარი, გულადი...
სწორედ ამ დროს ძიამაც
გადამიღო სურათი.
ეგონება მაგიკოს,
ვითომ მართა ვეურავდი.

ლილი

მ. შალაშვილი

საქმიანი გოგოა
ეს გუარაჭა ლილი,
რა ლამაზად ხეოდნია
დაკერება დილის.
როგორ ადგას ჩაღათი,
დააკვირდით ამა!
ცალი მხარე მადლა აქვს,
ცალი კიდევ—დაბლა!

ბელვიზოროთა

ს. პარულაი

თვალბუქუნა დედოფლა
მე მაგიკომ მომიტანა,
ტელევიზორს როცა ვუცქერთ,
მოგვეყინდება ერთად განა?
მაგრამ თუკი გამაბრაზებს,
ღირსი არის, დავაწვინო,
თვალს დახუკავს,—მე ვნახავ და
ის ვერ ნახავს ახალ კინოს!

ნახატები ი. პარულია

უპალური გოგონა

მ. ჩხიძე

— ეველას ჭია ჩუმაღ არის, თქვენ კი შრიბლებო, შრი-
ბლებო, წაიღეთ უერთა სმენა!—დაუევირა ლამაზად
მორთულმა გოგონამ თუთის ფოთლებზე მლოლავ ჭი-
ებს და თან ფეხებიც დაუბაკუნა: ხმა ჩაიკმინდეთო.

— განა ჩვენთვის ვშრიბლებო, შენთვის საკაბე აბ-
რეშუმს ვახვევო!—უპასუხეს აბრეშუმის ჭიებმა და შრი-
ბლი განაგრძეს.

შენიანი ცხოველი ვარ,
ჩემს მუხაზე პატარებს,
მეცამ უფელ შემოხუციათაბ
შეგშაბ ზურთითი ვატარებ.

უხეულზე დეფენ ზრუნედი
და ტახიდ ნებაბას ვუჩოვებ,
რაც უფენ მეუფათი, მას ვაზბადებ,
ჩუბს უფ მიხლით, მიდლოვით!

მიგედა ბუჩოთი არ მფილით,
შემა არ მიმაკალოთ,
თარეფ იხე მგერად მიხვლდებო,
ბაროდელ არ მაქმალათ!
ტყისცა და ნახატები დ. ნახუქვანიძისა

გზოგზობი

კ ე რ მ

გოჭაბი

ა. კობახიძე

ა. ჩაჩიბაძე

ერთხელ ეზოს ბავშვებმა ჩვეულებრივ კადრის ქვეშ მოიყარეს თავი.

— ხვალ ჩემი დაბადების დღეა და ჩემთან მოდით,—იძახდა გურა,—ბებიც ცხენს მიყიდის, მამა დიდ ბურთს, დედა კი ველოსიპედს... მერე რა კარგია ველოსიპედი! იქროლე ქალაქიდან ქალაქში, სოფლიდან სოფლად...

— ველოსიპედს მეც დამპირდა ბიძაჩემი... დიდ ველოსიპედს მომიტანს!—თქვა მეორემ.

— ჩემი დაბადების დღეც მალე იქნება და მეც ველოსიპედს მიყიდიან, ისეთი არც ერთს არ ექნება,—დაიტარაბა მესამემ.

პატარა ვასიკო ხმას არ იღებდა,—გაოცებით ხან ერთს შესცქეროდა და ხან მეორეს.

— ვასიკო! შენი დაბადების დღე როდისღა იქნება?—ახლა მას მკითხეს ბავშვებმა. ვასიკომ ჯერ ტურები მოკუშა და მერე დარწმუნებით ჩაილაპარაკა:

— ჩემი დაბადების დღე აღარ იქნება! მე ველოსიპედი უკვე მაქვს!

ს
ა
კ
ე
რ
ი

კუვირიან თეთრი გოჭები:
— ეს მუხა რატომ მოსჭერით?!
სალამოთი და დლითა
რკო სადღა უნდა მივირთვათ!

ჩიტი ჩიორა

3. ახსნა

ნახატი შ. მხაბაძისა

გიგა ბიჭის ესოს კუთხეში, ერთ ბუჩქში დაფუთფუთებდა ჩიტი ჩიორა, ბუდისათვის შესაფერ ადგილს ირჩევდა. უცბად გიგას მიერ შურდულით ნასროლი ქვა კინაღამ თავში მოხვდა!

— ააა! მივხვდი, მივხვდი, რატომ არ არიან ამ ესოში ჩიტები!—თქვა ჩიორამ, დიდხანს არ უფიქრია, ფრთა ფრთას შემოჰკრა და თვითონაც გაეცალა აბეზარი მემურდულის ესოს.

ქრუს-ნილია

ილი სხაპლიძე

— ქრუს-ქრუს, ქრუს-ქრუს —
შფოთავს ქრუსი,
ბოლო არ აქვს იმის წუბილს;
დაშფანტვია წიწილები
პატარები, წვირილ-წვირილებში;
უნდა თავი მოუყაროს,
დამშვიდდეს და გაიხაროს.
მას არ მოსწონს პატარების
ცელქობა და სითამამე;
ეშინია, რომელიმეს
არ შეემთხვეს ცუდი რამე.
აი, ქრუსი აქოთქოთდა
იმნაირად და იმგვარად,
რომ ცელქებმა რაღაც იგრძნეს,
პველამ ნაბიჯს აუჩქარა.
კენტ-კენტი და წვეილ-წვეილები
გამორბიან წიწილები;
ფუტკრებივით დაეხვივნენ
ირველიც დედას წვირილშვილები.
დედამ საზრდო, რაც კი ჰქონდა,
სულ მთლად შვილებს უნაწილა,
და შემდეგ კი ფაფუკები
შემოიხვა ფრთებქვეშ თბილად.
მხოლოდ ერთმა, უფრო დიდმა,
ხტუნვა-ცეცვით რომ ფრინავდა,
ფრთა გაშალა, შეახტა და
დედის ზურგზე დაბინავდა.

8010

საქართველოს
განათლების

თუბერვალი
დადგაო,
ხედი წუალი
ჩადგაო,

ჩიტმა ჩიორამაო
საძირკუელი
გადგაო.

ნაზარი

ქარაფანა და გუნდურა

ქ

იპონური ზღაპარი

ნახატი გ. შოსნიშვილისა

არწივს ფრინველთა მეფეს ეძახიან. მისი დიდი ნისკარტი ყველას თავზარს სცემს. მისი მკვეპარე ხმა შორს ისმის. ფრთებს რომ მოიქნევს, გეგონებათ, ქარი ამოვარდაო. ყველბ ფრინველს ეშინია მისი.

ფრინველთა შეკრებაზე მხოლოდ არწივის კაპკაპი ისმის. დანარჩენები მოწიწებით უსხედან გარს, ძალიან ცდილობენ, თვითონაც ომახიანად ილაპარაკონ, მაგრამ არწივს სად შეედრებიან! ერთხელ არწივმა ფრინველებს შესძახა:

— ჰეი, რომელი დასკექთ ჩემსავით? არავინ უპასუხა. ყველამ იცოდა, რა ხმის პატრონიც იყო.

მაშინ ისევ აქუნდა არწივი:

— ჰეი, ვინ გაბედავს ჩემთან შებმას? ისევ დუმილი ჩამოვარდა.

არწივმა კვლავ შესძახა:

— ვინ შემეჯობრება მაღაში?

ფრინველებს ხმა არ ამოულიათ. კარგად იცოდნენ, რა ღორმუცელაც იყო არწივი.

— ვის შეგიძლიათ ჩემზე მაღლა აფრენა?— ისევ იქუნა არწივმა.— დარწმუნებული ვარ, ვერავის!

უცებ პაწაწკინტელა ბელურამ დაიწრობინა:

— მე შევძლებ!

ჩიტებმა სიბრაღულით გააბედედეს ბელურას:

— შე საცოდავო, მიწას არ აჩნხარ და მაგ სისულელეს როგორ ბედავ?

— დიახ, ვბედავ? პატარა რომ ვარ, ასე ნუ კი მიუურებთ,— მიუფო ბელურამ.

დანაძღვედნენ არწივი და ბელურა, თუ ვინ აფრინდებოდა უფრო მაღლა.

არწივმა მოიქნია ფრთები და მიაშურა ზეცას. სულ მაღლა, მაღლა მიიწევდა. ბელურა კი შეუმჩნევლად შეაფრინდა არ-

წივს ზურგზე, მოხერხებულად მოიკალათა
ზედ და არწივთან ერთად აფრინდა. როცა
არწივმა ღრუბლებამდე მიაღწია, იკითხა:

— ჰეი, ბელურავ, სადა ხარ?

უშალ ჩამოფრინდა ბელურა არწივის
ზურგიდან და მიუგო:

— აქა ვარ, არწივო.

ძალიან გაუკვირა არწივს და აფრინდა
უფრო მაღლა. მთები და ღრუბლები ძირს
მოექცა. ისევ ჰკითხა ბელურას:

— ჰეი, ბელურავ, სადა ხარ?

სწრაფად ჩამოფრინდა ბელურა მისი
ზურგიდან და მიუგო:

— აქა ვარ!

გაოცდა არწივი. უკანასკნელი ძალ-ღონე
მოიკრიბა და ისე მაღლა აფრინდა, რომ
ქვევით მხოლოდ ნისლი მოჩანდა. ბელურა
კი არწივის ზურგზე არხეინად იჯდა და
შეკითხვაზე პასუხსაც აღარ კადრულობდა.
გამოელა ძალა არწივის და ტყვიასვით
დაეცა მიწაზე. ბელურამ კი თავს უშველა!

თარგმანი მ. ურუშაძისა

კვირა

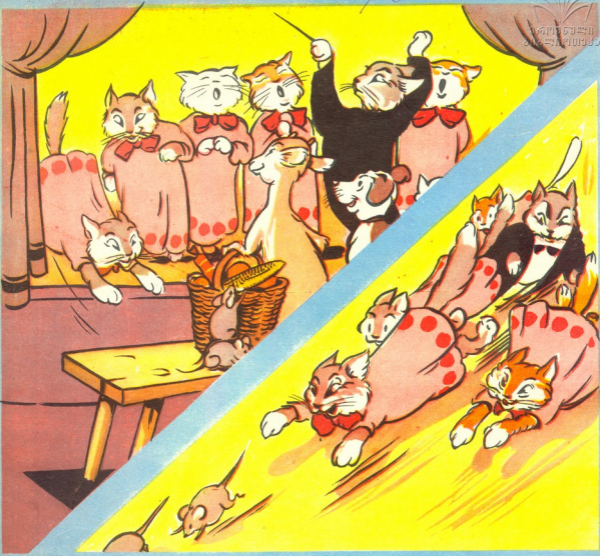
ბავშვებო, აბა მოძებნეთ, რომელი გზით მიაგნეს
ამ კურღლებმა ბოსტნეულს?

ნახატი პ. კანელაძისა

6.24/58

საბავშვო
გაზეთი

ქ. გორიაშვილი

ნახატი ა. კანდლაქაძის

უღვაძეებიან ჰომდურადს
თაგვის დანახვა ეამა,

ასე ჩაშადა კონცერტი
სატუდა კატუნიაძა!

უფის მხატვრობა იკუთვნის **ჯ. ლოლას**

რედაქტორი	იოსებ ნონეშვილი	სარედაქციო კალენი:	ი. გოიშაშვილი, ქ. გოგიაშვილი, მ. აფთხიაშვილი, მ. ჯაფარიძე, მ. ლომიძე, მ. უსუპიძე, მ. ჯანაშია
მ. ცხადაძე (სამხატვრო რედაქტორი)		ბავშვების ოცდამეცამეტი წლი	ზანი ზ მან.
ტექ. რედაქტორი	ი. აბრევილი	რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ დაუბრუნდება	

საბავშვო, ბავშვებისთვის: თბილისი, მუხომბის ქობის, 91, ტელ. 3-37-38. გამოქ. შუკ. № 777, სტამბის შუკ. № 56.
 ხელმოწერილია დასაბამად 9/1 1960 წ. ვერალი დახვლილი ლითონბეჭდვით ხელების ფაბრიკა
 Д И Л А — детский журнал ЦК АКСМ Грузии и Республикалского совета организация юных пионеров им. В. И. Ленина
 № 2, февраль 1960 г. Тбилиси. Прост. Печать № 91.